

RAKARÖR

INFORMATIONSBLAD FRÅN LABORATORIEMEDICIN

Nr 55, oktober 2009

BLODCENTRALEN

Återrapportering av transfunderade blodenheter

-Maria Englund-

Fr.o.m. 1 oktober bör alla länets avdelningar och mottagningar ha startat med återrapportering av transfunderade blodkomponenter. Rapporteringen sker i VAS via "fliken" Blgrp. Informationsmaterial om Interinfo och återrapportering av transfusioner finns länkad i Labhandboken, Sunderbyn.

KLINISK KEMI

Kemlab i Kiruna vill påminna remittenterna om

- att lägga in beställningen i VAS innan patienten kommer till laboratoriet för provtagning. Detta för att laboratoriet ska veta vilka prov som ska tas.
- att patienten ska ha remiss med sig när de kommer för provtagning av prov som analyseras utanför Norrbotten, t.ex. prov till Umeå. Nu kommer patienten ofta med bara en "lapp" i handen.

"Skickeprov" med kort hållbarhet

-Karin Goldkuhl-

Några analyser, som vi skickar vidare för analys på annat laboratorium, är hållbara endast 2-3 dygn i kyla. Kommer de till oss på torsdag eftermiddag eller fredag, så måste vi använda frystransport på måndag. Detta fördyrar era kostnader och kan avhjälpas med att uppmana patienten att gå för provtagning i början av veckan. Exempel på dessa analyser: S-Lamotrigin, S-Östradiol, S-DHEAS, F-Elastas, U-5HIAA, S-SHBG, S-Thyreoglobulin, P-Metadon, S-25(OH)D-vitamin.

U-Albumin/kreatininindex

-Elja Lundströmer-

Vid beställning av U-Albumin/Kreatininindex besvarar klin kem lab i Sunderbyn från 14 september kvoten automatiskt till VAS utifrån U-Albumin och U-Kreatinin enhetligt med övriga sjukhuslaboratorier i länet.

Enheten är g/mol (mg albumin/mmol kreatinin).

Referensgräns <3,0 g/mol kommer att användas i labdatasystemet motsvarande beslutsgräns för morgonurin, vilket rekommenderas. Stickprov, annan tid än morgon, har beslutsgräns <5,0 g/mol.

Koden i VAS är U-al/kr.

Polypropenrör med gul skruvpropp rekommenderas.

Hållbarhet för P-APTT (Tromboplastintid)

-Ann Taawo-

Fr.o.m. 26 augusti är hållbarheten för P-APTT (Tromboplastintid) ändrad till 3 timmar för prov taget på obehandlad patient. Detta gäller om provet förvaras i rumstemperatur.

Om plasman hålls av och fryses, är hållbarheten som tidigare. Se Labhandbok.

Likvorspektrofotometri i länet

-Staffan Wikström-

Samtliga sjukhuslaboratorier i länet kan nu utföra spektrofotometri på likvor.

Frågeställningen är genomgången CNS-blödning.

För att provtagning för spektrofotometri skall vara meningsfull skall det ha gått minst 12 timmar, helst mer, sedan symtomdebuten.

Provet skall upp till laboratoriet snabbt, se labhandboken.

Normala absorbanser vid 415 nm (oxy-Hb) och 455 nm (bilirubin) svarsrapporteras direkt till VAS. Vid patologiska absorbanser kommer spektrofotometrikurvan att tolkas av läkare på kemlab i Sunderbyn eller Umeå med telefonsvar följt av svar i pappersformat.

En åsikt om urinalbumin

-Staffan Wikström-

Med en dåres envishet hävdar jag att analys av urinalbumin på morgonurin är minst lika bra (en analys har färre felkällor än två) som U-alb/krea-kvoten, som också bör göras på morgonurin. (Kvoten har olika referensintervall på morgonurin och övrig urin, vilket väl säger en del bara det!). Därtill blir analysen mindre dyr, 37 kr mot 56 kr för kvoten.

Det viktigaste är dock att diabetes- och hypertoni-patienterna följs med någondera av analyserna.

MIKROBIOLOGEN

Anti CCP (antikroppar mot cykliskt citrullinerade peptider)

-Peter Cettner, Gunnar Granberg-

Ny analys fr.o.m. 19 oktober 2009

Vid frågeställningen reumatoid artrit kompletterar vi nu reumafaktor (RF) analysen med anti-CCP som är betydligt mer specifik än RF (ca 95 % jämfört med ca 70 %), men har ungefär samma sensitivitet (ca 75 %). I enlighet med nationell konsensus är CCP att betrakta som förstahandsval i valet mellan de två analyserna, men man måste då vara medveten om att det förekommer patienter, i en icke obetydlig omfattning, som bara är positiv i det ena eller det andra testet och att kompletterande test kan bli aktuellt vid kvarstående klinisk misstanke.

Remiss: På pappersremissen anger ni lämpligen begärd analys i tomma raden under reumafaktor och markerar motsvarande "öga". I VAS väljer ni CCP som prov-kod.

Material/ Provtagnings: Serumrör utan tillsats, röd propp.

Svar/Bedömning:

Analysen utförs 1 gång/vecka.

Svar anges i U/mL.

Mindre än 5 U/mL bedöms som negativt.

⇒ Till sida 2

Biobanksprov

-Peter Cettner-

Alla serologiska prover omfattas av biobanken. I samband med provtagning för serologiska analyser gäller därför att medgivande ska inhämtas från patienten till att provet vid behov får sparas i biobank. Insändande av remissen innebär att sådant medgivande lämnats, såvida det inte har markerats i densamma att patienten motsätter sig att provet sparas (eller att patienten varit oförmögen att uttala sig). OBSERVERA dock; för att patientens önskemål - om att prov INTE ska sparas i biobank - skall effektueras, krävs det skriftlig verifiering för varje enskild provtagnings-episod, genom insändande av blanketten "Meddelande till biobanksansvarig", vilken ska ifyllas och undertecknas av patienten. Blanketten kan hämtas på NLL "insidan".

Systematiskt sparas i biobank - av mikrobiologens analyser - för närvarande endast serologiska prov på gravida. Detta för att få tillgång till referensserum vid eventuella infektioner under graviditeten. För ändamålet fryser vi överskottsserum från syfilis-, hepatit B- och HIV-prov som kommer från mödravården.

Medgivande från patient om lagring i biobank bör dock fortsättningsvis inhämtas även i samband med all annan serologisk provtagning och av framför allt följande två orsaker;

- Behov kan uppstå av att behöva spara serumprover för kvalitetsförbättringar av metoder.
- Serum skickas ibland vidare till annat laboratorium för kompletterande analyser och dessa lab förutsätter att biobankstillstånd har inhämtats.